EUROOPAN
KOMISSIO

Bryssel 1.8.2022
COM(2022) 354 final

ANNEX

LIITE

asiakirjaan

Ehdotus neuvoston päätökseksi

Euroopan unionin ja sen jäsenvaltioiden sekä Malesian hallituksen välisen kumppanuutta ja yhteistyötä koskevan puitesopimuksen allekirjoittamisesta Euroopan unionin puolesta

LIITE

EUROOPAN UNIONIN JA
SEN JÄSENVALTIOIDEN
SEKÄ MALESIAN HALLITUKSEN
VÄLINEN PUITESOPIMUS
KUMPPANUUDESTA JA YHTEISTYÖSTÄ

EUROOPAN UNIONI, jäljempänä ’unioni’ tai ’EU’,

ja

BELGIAN KUNINGASKUNTA,

BULGARIAN TASAVALTA,

TŠEKIN TASAVALTA,

TANSKAN KUNINGASKUNTA,

SAKSAN LIITTOTASAVALTA,

VIRON TASAVALTA,

IRLANTI,

HELLEENIEN TASAVALTA,

ESPANJAN KUNINGASKUNTA,

RANSKAN TASAVALTA,

KROATIAN TASAVALTA,

ITALIAN TASAVALTA,

KYPROKSEN TASAVALTA,

LATVIAN TASAVALTA,

LIETTUAN TASAVALTA,

LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNTA,

UNKARI,

MALTAN TASAVALTA,

ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNTA,

ITÄVALLAN TASAVALTA,

PUOLAN TASAVALTA,

PORTUGALIN TASAVALTA,

ROMANIA,

SLOVENIAN TASAVALTA,

SLOVAKIAN TASAVALTA,

SUOMEN TASAVALTA,

RUOTSIN KUNINGASKUNTA,

jotka ovat Euroopan unionin jäsenvaltioita, jäljempänä ’jäsenvaltiot’,

sekä

MALESIAN HALLITUS, jäljempänä ’Malesia’,

jäljempänä yksin ’osapuoli’ ja yhdessä ’osapuolet’, jotka

OTTAVAT HUOMIOON osapuolten perinteiset ystävällismieliset suhteet sekä niitä yhdistävät läheiset historialliset, poliittiset ja taloudelliset siteet,

KATSOVAT, että osapuolten keskinäisten suhteiden kokonaisvaltaisuus on erityisen tärkeää,

KATSOVAT, että tämä sopimus muodostaa osan osapuolten välisiä laajempia yhtenäisiä suhteita, jotka perustuvat sopimuksiin, joiden osapuolia ne molemmat ovat,

TUNNUSTAVAT suvaitsevaisuuden, hyväksynnän ja keskinäisen kunnioituksen merkityksen moniarvoisessa ja monimuotoisessa kansainvälisessä yhteisössä ja tunnustavat näkemysten yhteensovittamisen tärkeyden,

VAHVISTAVAT osapuolten sitoutumisen kunnioittamaan demokratian periaatteita sekä ihmisoikeuksia sellaisina kuin ne vahvistetaan Yhdistyneiden kansakuntien, jäljempänä ’YK’, ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa ja muissa asiaankuuluvissa kansainvälisissä ihmisoikeussopimuksissa, joiden osapuolia ne ovat,

VAHVISTAVAT sitoutumisensa oikeusvaltion ja hyvän hallintotavan periaatteisiin ja toiveensa lisätä kansojensa taloudellista ja sosiaalista edistymistä ottaen huomioon kestävän kehityksen periaatteen ja ympäristönsuojelun vaatimukset,

HALUAVAT lisätä yhteistyötä kansainvälisen vakauden, oikeuden ja turvallisuuden alalla kestävän sosiaalisen ja taloudellisen kehityksen edistämiseksi, köyhyyden poistamiseksi ja YK:n kestävän kehityksen huippukokouksessa 25 päivänä syyskuuta 2015 annetulla YK:n yleiskokouksen päätöslauselmalla 70/1 (2015) ”Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development” hyväksytyn YK:n kestävän kehityksen toimintaohjelman, jäljempänä ’Agenda 2030 -toimintaohjelma’, edistämiseksi,

KATSOVAT, että terrorismi on uhka kansainväliselle turvallisuudelle, ja haluavat tiivistää terrorismin torjuntaa koskevaa vuoropuheluaan ja yhteistyötään asian kannalta merkityksellisten YK:n turvallisuusneuvoston asiakirjojen ja erityisesti päätöslauselman 1373 (2001) mukaisesti,

ILMAISEVAT sitoumuksensa ehkäistä ja torjua terrorismin kaikkia muotoja sekä kehittää tehokkaita kansainvälisiä välineitä sen kitkemiseksi,

TUNNUSTAVAT, että terrorismin torjumiseksi toteutettavien toimenpiteiden on oltava osapuolille kansainvälisestä oikeudesta ja erityisesti kansainvälisestä ihmisoikeuslainsäädännöstä ja humanitaarisesta oikeudesta johtuvien velvollisuuksien mukaisia,

VAHVISTAVAT, että vakavimmat kansainvälistä yhteisöä koskettavat rikokset eivät saa jäädä rankaisematta, ja katsovat, että kansainväliset rikostuomioistuimet, kuten Kansainvälinen rikostuomioistuin, edistävät merkittävällä tavalla kansainvälistä rauhaa ja oikeutta,

KATSOVAT, että joukkotuhoaseiden ja niiden kantolaitteiden leviäminen on merkittävä uhka kansainväliselle rauhalle ja turvallisuudelle, ja haluavat vahvistaa vuoropuheluaan ja yhteistyötään tällä alalla,

TUNNUSTAVAT, että tavanomaisten aseiden hallitsematon leviäminen on uhka kansainväliselle ja alueelliselle rauhalle, turvallisuudelle ja vakaudelle, ja tunnustavat, että on tarpeen tehdä yhteistyötä, jotta voidaan varmistaa tavanomaisten aseiden vastuullinen siirto sekä pienaseiden ja kevyiden aseiden ja niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman kaupan torjunta,

TUNNUSTAVAT Euroopan talousyhteisön sekä Indonesian, Malesian, Filippiinien, Singaporen ja Thaimaan, jotka ovat Kaakkois-Aasian maiden liiton (ASEAN) jäseniä, välillä 7 päivänä maaliskuuta 1980 tehdyn yhteistyösopimuksen ja siihen myöhemmin lisättyjen liittymispöytäkirjojen tärkeyden,

KATSOVAT, että on tärkeää lujittaa osapuolten nykyisiä suhteita niiden keskinäisen yhteistyön lisäämiseksi, ja haluavat yhdessä vakiinnuttaa, syventää ja monipuolistaa suhteitaan molemmille tärkeillä aloilla,

ILMAISEVAT sitoumuksensa edistää kestävää kehitystä sen kaikilla osa-alueilla, mukaan lukien ympäristönsuojelu ja tehokas yhteistyö ilmastonmuutoksen torjumiseksi,

ILMAISEVAT sitoumuksensa edistää kansainvälisesti hyväksyttyjä työ- ja yhteiskuntaelämän normeja,

KOROSTAVAT, että on tärkeää vahvistaa yhteistyötä muuttoliikekysymyksissä,

PANEVAT MERKILLE, että jos osapuolet päättävät tehdä tämän sopimuksen puitteissa vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alaa koskevia erityissopimuksia, joita unioni tekee Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä ’SEUT-sopimus’, kolmannen osan V osaston nojalla, tällaisten tulevaisuudessa tehtävien sopimusten määräykset eivät sido Irlantia, ellei unioni samanaikaisesti Irlannin kanssa ilmoita Malesialle Irlannin aiempien kahdenvälisten suhteiden osalta, että tällaiset sopimukset sitovat Irlantia unionin osana Euroopan unionista tehtyyn sopimukseen, jäljempänä ’SEU-sopimus’, ja SEUT-sopimukseen liitetyn, Irlannin asemasta vapauden, turvallisuuden ja oikeuden alueen osalta tehdyn pöytäkirjan N:o 21 mukaisesti. Vastaavasti tämän sopimuksen täytäntöön panemiseksi edellä mainitun V osaston nojalla myöhemmin toteutettavat unionin sisäiset toimenpiteet eivät sido Irlantia, jos se ei ole ilmoittanut haluavansa osallistua tällaisiin toimenpiteisiin tai hyväksyä ne pöytäkirjan N:o 21 mukaisesti. Osapuolet panevat lisäksi merkille, että tällaiset tulevaisuudessa tehtävät sopimukset tai myöhemmin toteutettavat unionin sisäiset toimenpiteet kuuluvat mainittuihin perussopimuksiin liitetyn, Tanskan asemaa koskevan pöytäkirjan N:o 22 soveltamisalaan,

OVAT SOPINEET SEURAAVAA:

I OSASTO

LUONNE JA SOVELTAMISALA

1 ARTIKLA

Yhteistyön perusta

1. Demokratian periaatteiden ja ihmisoikeuksien kunnioittaminen, sellaisina kuin ne vahvistetaan ihmisoikeuksien yleismaailmallisessa julistuksessa ja muissa asiaankuuluvissa kansainvälisissä ihmisoikeussopimuksissa, joiden sopimuspuolia osapuolet ovat, sekä oikeusvaltioperiaatteen kunnioittaminen ovat osapuolten sisä- ja ulkopolitiikan perusta ja tämän sopimuksen olennainen osa.

2. Osapuolet vahvistavat yhteiset arvonsa sellaisina kuin ne kirjattu Yhdistyneiden kansakuntien peruskirjaan.

3. Osapuolet vahvistavat sitoumuksensa edistää kestävää kehitystä, tehdä yhteistyötä ilmastonmuutoksen ja globalisaation asettamiin haasteisiin vastaamiseksi ja edistää kansainvälisesti sovittujen kehitystavoitteiden saavuttamista, erityisesti Agenda 2030 -toimintaohjelmassa uudistetun maailmanlaajuisen kehityskumppanuuden vahvistamista.

4. Osapuolet vahvistavat sitoutumisensa hyvän hallintotavan periaatteisiin kaikilta osin.

5. Tämän sopimuksen täytäntöönpano perustuu vuoropuheluun, keskinäiseen kunnioitukseen, tasavertaiseen kumppanuuteen, konsensusperiaatteeseen ja kansainvälisen oikeuden kunnioittamiseen.

6. Osapuolet sopivat, että tähän sopimukseen perustuva yhteistyö on niiden lakien, sääntöjen, määräysten ja toimintalinjojen mukaista.

2 ARTIKLA

Yhteistyön tavoitteet

Tämän sopimuksen tavoitteena on lujittaa osapuolten välistä kumppanuutta sekä syventää ja tehostaa yhteistyötä molemmille osapuolille tärkeissä kysymyksissä yhteisten arvojen ja periaatteiden mukaisesti.

II OSASTO

KAHDENVÄLINEN, ALUEELLINEN JA KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ

3 ARTIKLA

Yhteistyö alueellisten ja kansainvälisten foorumien ja järjestöjen puitteissa

1. Osapuolet sitoutuvat vaihtamaan näkemyksiä ja tekemään yhteistyötä alueellisen ja kansainvälisen tason foorumeilla ja järjestöissä, joihin kuuluvat muun muassa YK ja sen erityisjärjestöt, EU:n ja ASEANin vuoropuhelu, ASEANin alueellinen foorumi, Aasia–Eurooppa-kokous (ASEM), YK:n kauppa- ja kehityskonferenssi ja Maailman kauppajärjestö (WTO).

2. Osapuolet sopivat myös edistävänsä yhteistyötä ajatushautomoiden, akateemisten yhteisöjen, valtiosta riippumattomien järjestöjen ja viestimien välillä tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvilla osa-alueilla. Tällainen yhteistyö voi pitää sisällään varsinkin koulutuksen tarjoamista, työpajojen ja seminaarien järjestämistä, asiantuntijavaihtoa, selvitysten laatimista ja muita osapuolten sopimia toimia.

4 ARTIKLA

Alueellinen ja kahdenvälinen yhteistyö

Osapuolet voivat tehdä yhteisestä sopimuksesta kullakin tämän sopimuksen kattamalla vuoropuhelu- ja yhteistyöalalla myös alueellisen tason yhteistyötä tai yhdistää molemmat toimintakehykset ottaen huomioon asianomaisten alueellisten ryhmittymien alueelliset päätöksentekomenettelyt sekä painottaen EU:n ja Malesian väliseen yhteistyöhön liittyviä kysymyksiä. Valitessaan tarkoitukseen parhaiten sopivaa toimintakehystä osapuolet pyrkivät maksimoimaan kaikkiin asianomaisiin osapuoliin kohdistuvan vaikutuksen ja lisäämään niiden osallistumista hyödyntäen käytettävissä olevat resurssit mahdollisimman tehokkaasti ja varmistaen, että toimet sopivat yhteen muiden toimien kanssa.

III OSASTO

KANSAINVÄLISTÄ RAUHAA, TURVALLISUUTTA JA VAKAUTTA KOSKEVA YHTEISTYÖ

5 ARTIKLA

Terrorismin torjunta

Osapuolet vahvistavat terrorismin ehkäisemisen ja torjunnan tärkeyden noudattaen kaikilta osin YK:n peruskirjan periaatteita, oikeusvaltioperiaatetta ja kansainvälistä oikeutta, erityisesti kansainvälistä ihmisoikeuslainsäädäntöä ja humanitaarista oikeutta, ja ottaen huomioon YK:n yleiskokouksen päätöslauselmaan 60/288 (2006) sisältyvän YK:n maailmanlaajuisen terrorisminvastaisen strategian, sellaisena kuin se on tarkistettuna YK:n yleiskokouksen päätöslauselmilla 62/272 (2008) ja 64/297 (2010). Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä terroritekojen ehkäisemiseksi ja torjumiseksi näissä puitteissa ja erityisesti

a) panemalla täytäntöön YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmat 1267 (1999), 1373 (2001) ja 1822 (2008) sekä muut asiaa koskevat YK:n päätöslauselmat ja ratifioimalla ja panemalla täytäntöön muut asiaankuuluvat kansainväliset yleissopimukset ja asiakirjat;

b) vaihtamalla tietoja terroristiryhmistä ja niiden tukiverkostoista kansainvälisen ja sisäisen lainsäädännön mukaisesti;

c) vaihtamalla näkemyksiä terrorismin ja terroritekoihin kannustamisen torjuntakeinoista ja -menetelmistä, tekniset seikat ja koulutus mukaan lukien, ja vaihtamalla kokemuksia terrorismin ehkäisystä;

d) syventämällä yhteistyön kautta terrorismin ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevaa kansainvälistä yhteisymmärrystä asiaankuuluvan sääntelykehyksen puitteissa ja pyrkimällä mahdollisimman pian yksimielisyyteen laajasta kansainvälistä terrorismia koskevasta yleissopimuksesta, jolla täydennetään nykyisiä YK:n ja muita kansainvälisiä terrorisminvastaisia asiakirjoja;

e) edistämällä YK:n jäsenvaltioiden yhteistyötä, jotta YK:n maailmanlaajuinen terrorisminvastainen strategia pantaisiin tosiasiallisesti täytäntöön kaikin soveltuvin keinoin;

f) tekemällä ja tehostamalla yhteistyötä terrorismin torjunnan alalla EU:n ja ASEANin vuoropuhelun ja ASEMin puitteissa;

g) vaihtamalla terrorismin ehkäisemistä ja torjuntaa koskevia parhaita toimintatapoja.

6 ARTIKLA

Kansainvälistä yhteisöä koskettavat vakavat rikokset

1. Osapuolet vahvistavat, että vakavimmat kansainvälistä yhteisöä koskettavat rikokset eivät saa jäädä rankaisematta ja että niihin on puututtava toteuttamalla tarvittavat toimenpiteet joko sisäisellä tai kansainvälisellä tasolla osapuolten lakien ja sovellettavien kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti. Näihin toimenpiteisiin voi kuulua diplomaattisia, humanitaarisia ja muita rauhanomaisia keinoja sekä asian vieminen kansainvälisiin rikostuomioistuimiin.

2. Osapuolet katsovat, että kansainväliset rikostuomioistuimet, kuten Kansainvälinen rikostuomioistuin, edistävät merkittävällä tavalla kansainvälistä rauhaa ja oikeutta.

3. Osapuolet toistavat, että on tärkeää tehdä yhteistyötä näiden tuomioistuinten kanssa osapuolten lakien ja sovellettavien kansainvälisten velvoitteiden mukaisesti.

4. Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä edistääkseen Kansainvälisen rikostuomioistuimen Rooman perussäännön yleismaailmallisuutta.

7 ARTIKLA

Joukkotuhoaseet

1. Osapuolet vahvistavat, että niiden tavoitteena on lujittaa joukkotuhoaseita koskevia kansainvälisiä järjestelmiä. Osapuolet katsovat, että joukkotuhoaseiden ja niiden kantolaitteiden leviäminen niin valtiollisille kuin valtioista riippumattomille toimijoille on yksi vakavimmista kansainvälisen vakauden ja turvallisuuden uhkatekijöistä. Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä ja edistävänsä kansainvälistä vakautta ja turvallisuutta noudattamalla kaikilta osin kansainvälisten aseistariisunta- ja asesulkusopimusten mukaisia velvoitteitaan ja muita asiaa koskevia kansainvälisiä velvoitteita YK:n peruskirjan puitteissa ja panemalla ne täytäntöön kansallisella tasolla. Tämä määräys on tämän sopimuksen olennainen osa.

2. Osapuolet sopivat myös tekevänsä yhteistyötä ja edistävänsä aseistariisuntaa ja joukkotuhoaseiden leviämisen estämistä koskevia kansainvälisiä järjestelmiä

a) toteuttamalla tarvittavat toimenpiteet kaikkien muiden joukkotuhoaseita koskevien kansainvälisten asiakirjojen allekirjoittamista ja ratifioimista tai niihin liittymistä ja niiden täyttä täytäntöönpanoa varten sekä edistämällä niiden yleistä noudattamista;

b) ottamalla käyttöön tehokkaan kansallisen vientivalvontajärjestelmän, jolla valvotaan joukkotuhoaseisiin liittyvien tavaroiden vientiä ja kauttakulkua sekä kaksikäyttöteknologian loppukäyttöä ja joka sisältää tehokkaita seuraamuksia vientivalvonnan laiminlyömisestä, ja kehittämällä sitä edelleen;

c) edistämällä sovellettavien monenvälisten sopimusten yleistä hyväksymistä ja täyttä täytäntöönpanoa.

3. Osapuolet katsovat, että vientivalvonnan toteuttaminen ei saa haitata kansainvälistä yhteistyötä rauhanomaisia tarkoituksia varten käytettävien materiaalien, laitteiden ja teknologian alalla ja että aseiden leviämistä ei saa salata rauhanomaisten käyttötarkoitusten varjolla.

4. Osapuolet sopivat käyvänsä säännöllistä poliittista vuoropuhelua, jolla täydennetään ja tehostetaan näitä sitoumuksia. Tällaista vuoropuhelua voidaan käydä alueellisesti.

8 ARTIKLA

Tavanomaiset aseet

1. Osapuolet tunnustavat sisäisten valvontajärjestelmien merkityksen tavanomaisten aseiden siirroissa voimassa olevien kansainvälisten vaatimusten mukaisesti. Osapuolet tunnustavat, että tällaisen valvonnan vastuullinen soveltaminen on tärkeää, sillä se edistää kansainvälistä ja alueellista rauhaa, turvallisuutta ja vakautta, vähentää inhimillistä kärsimystä ja estää tavanomaisten aseiden tarkoituksenvastaisia siirtoja.

2. Osapuolet tunnustavat, että pienaseiden ja kevyiden aseiden ja niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laiton tuotanto, siirto ja liikkuminen sekä niiden liiallinen keskittyminen, huono hallinnointi, riittämättömästi turvatut varastot ja valvomaton leviäminen ovat edelleenkin vakava uhka rauhalle ja kansainväliselle turvallisuudelle.

3. Osapuolet sopivat noudattavansa nykyisten kansainvälisten sopimusten ja YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselmien mukaisia velvoitteitaan pienaseiden ja kevyiden aseiden sekä niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman kaupan torjumiseksi sekä muiden tämän alan kansainvälisten välineiden, kuten pienaseiden ja kevyiden aseiden laittoman kaupan kaikkien osa-alueiden ehkäisemistä, torjumista ja poistamista koskevan YK:n toimintaohjelman, mukaisia sitoumuksiaan ja panevansa ne kaikilta osin täytäntöön.

4. Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä kahdenvälisellä, alueellisella ja kansainvälisellä tasolla, jotta voidaan varmistaa tavanomaisten aseiden vastuulliset siirrot sekä pienaseiden ja kevyiden aseiden ja niissä käytettävien ampumatarvikkeiden laittoman kaupan torjunta. Osapuolet sopivat varmistavansa toimiensa koordinoinnin, jotta voidaan säännellä tavanomaisten aseiden kansainvälistä kauppaa tai parantaa kyseistä sääntelyä sekä ehkäistä, torjua ja poistaa aseiden laiton kauppa. Osapuolet sopivat myös ottavansa tavanomaisiin aseisiin liittyvät kysymykset osaksi säännöllisesti käymäänsä poliittista vuoropuhelua.

9 ARTIKLA

Näkemysten yhteensovittaminen

1. Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä edistääkseen näkemysten yhteensovittamista vuoropuheluissa, kun käsitellään molemmille osapuolille tärkeitä kysymyksiä.

2. Osapuolet sopivat korostavansa tarvittaessa näkemysten yhteensovittamisen merkitystä alueellisilla ja kansainvälisillä foorumeilla.

3. Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä näkemysten yhteensovittamisen edistämiseksi, myös helpottamalla ja tukemalla tähän liittyvää toimintaa, sekä vaihtamalla parhaita toimintatapoja, tietoja ja kokemuksia.

IV OSASTO

KAUPPAAN JA INVESTOINTEIHIN LIITTYVÄ YHTEISTYÖ

10 ARTIKLA

Yleiset periaatteet

1. Osapuolet käyvät vuoropuhelua kauppaan ja investointeihin liittyvistä kysymyksistä lujittaakseen ja kehittääkseen monenvälistä kauppajärjestelmää ja niiden kahdenvälistä kauppaa.

2. Tätä varten osapuolet tekevät yhteistyötä kaupan ja investointien alalla muun muassa pyrkimällä kohti osapuolten välistä vapaakauppasopimusta. Tällainen sopimus on 52 artiklan 2 kohdassa tarkoitettu erityissopimus.

3. Osapuolet voivat halutessaan kehittää kauppa- ja investointisuhteitaan vuoropuhelun, yhteistyön ja yhteisesti sovittujen aloitteiden avulla muun muassa 11–17 artiklassa tarkoitetuilla aloilla.

11 ARTIKLA

Terveyteen ja kasvinsuojeluun liittyvät kysymykset

1. Osapuolet tekevät yhteistyötä terveyteen ja kasvinsuojeluun liittyvissä kysymyksissä ihmisten, eläinten ja kasvien elämän ja terveyden suojelemiseksi osapuolten alueella.

2. Osapuolet keskustelevat ja vaihtavat tietoja toimenpiteistä, jotka on määritelty terveys- ja kasvinsuojelutoimista tehdyssä WTO:n sopimuksessa, kansainvälisessä kasvinsuojeluyleissopimuksessa, Maailman eläintautijärjestössä ja Codex Alimentarius -komissiossa.

3. Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä valmiuksien lisäämiseksi terveys- ja kasvinsuojeluasioissa. Tällainen valmiuksien lisääminen perustuu osapuolten erityistarpeisiin, ja sen tarkoituksena on avustaa kumpaakin osapuolta toisen osapuolen terveys- ja kasvinsuojelutoimenpiteiden noudattamisessa.

12 ARTIKLA

Kaupan tekniset esteet

Osapuolet edistävät kansainvälisten standardien käyttöä, tekevät standardeihin, teknisiin määräyksiin ja vaatimustenmukaisuuden arviointimenettelyihin liittyvää yhteistyötä ja vaihtavat niitä koskevia tietoja erityisesti kaupan teknisiä esteitä koskevan WTO:n sopimuksen puitteissa.

13 ARTIKLA

Tulli

Osapuolet pyrkivät parantamaan kansainvälisen kaupan turvallisuutta ja huolehtimaan siitä, että kaupan helpottaminen ja petosten ja sääntöjenvastaisuuksien torjunta ovat tasapainossa, ja vaihtavat tätä varten kokemuksia ja selvittävät mahdollisuuksia

a) yksinkertaistaa tuonti-, vienti- ja muita tullimenettelyjä;

b) ottaa käyttöön keskinäisen hallinnollisen avunannon mekanismeja;

c) varmistaa tulli- ja kauppamääräysten läpinäkyvyys;

d) kehittää tulliyhteistyötä;

e) pyrkiä lähentämään näkemyksiään ja toimimaan yhdessä alan kansainvälisissä aloitteissa, mukaan lukien toimet kaupan helpottamiseksi.

14 ARTIKLA

Investoinnit

Osapuolet tukevat investointivirtojen kasvattamista luomalla houkuttelevan ja vakaan ympäristön vastavuoroisille investoinneille johdonmukaisella vuoropuhelulla, jonka tarkoituksena on parantaa investointeihin liittyvien kysymysten ymmärtämystä ja niitä koskevaa yhteistyötä, kartoittaa investointivirtoja helpottavia järjestelmiä ja edistää vakaiden, läpinäkyvien ja syrjimättömien sääntöjen laatimista sijoittajille.

15 ARTIKLA

Kilpailupolitiikka

1. Osapuolet edistävät kilpailusääntöjen tuloksellista soveltamista ja voivat tehdä tähän liittyvää yhteistyötä ottaen huomioon avoimuusperiaatteen ja oikeudenmukaista menettelyä koskevan periaatteen osapuolten markkinoilla toimivien yritysten oikeusvarmuuden takaamiseksi.

2. Osapuolet toteuttavat teknisiä yhteistyötoimia kilpailupolitiikan alalla, jos ne saavat tällaiselle toiminnalle rahoitusta osapuolten yhteistyövälineistä ja -ohjelmista.

16 ARTIKLA

Palvelut

Osapuolet käyvät johdonmukaista vuoropuhelua vaihtaakseen tietoja sääntely-ympäristöistään, edistääkseen vastavuoroisesti markkinoille pääsyä ja sähköistä kaupankäyntiä, parantaakseen pääoman ja teknologian saatavuutta sekä lisätäkseen palvelukauppaa osapuolten alueiden välillä ja kolmansien maiden markkinoilla.

17 ARTIKLA

Immateriaalioikeudet

1. Osapuolet vahvistavat immateriaalioikeuksien, muun muassa maantieteellisten merkintöjen, suojan suuren merkityksen, ja ne toteuttavat tarkoituksenmukaiset toimenpiteet näiden oikeuksien riittävän, tasapuolisen ja tehokkaan suojelun ja noudattamisen varmistamiseksi erityisesti immateriaalioikeuksiin kohdistuvien loukkausten osalta niiden kansainvälisten normien mukaisesti, joita ne ovat sitoutuneet noudattamaan. Immateriaalioikeuksien suojelun ja noudattamisen valvonnan olisi osaltaan edistettävä teknologista innovointia sekä teknologian siirtämistä ja levittämistä teknologian tuottajien ja käyttäjien yhteiseksi hyväksi tavalla, joka edistää sosiaalista ja taloudellista hyvinvointia ja oikeuksien ja velvollisuuksien välistä tasapainoa.

2. Osapuolet voivat vaihtaa tietoja ja kokemuksia muun muassa

a) immateriaalioikeuksien käytöstä, edistämisestä, levityksestä, selkeyttämisestä, hallinnoinnista, yhdenmukaistamisesta ja suojaamisesta;

b) immateriaalioikeuksien tuloksellisesta soveltamisesta, käytöstä ja kaupallisesta hyödyntämisestä;

c) immateriaalioikeuksien noudattamisen valvonnasta, rajatoimet mukaan lukien.

3. Osapuolet tekevät yhteistyötä molemmille tärkeillä immateriaalioikeuksien suojaamisen aloilla, jotta immateriaalioikeuksia voidaan tosiasiallisesti suojata, käyttää ja hyödyntää kaupallisesti niiden kokemusten perusteella, ja tehostavat tätä koskevan tietämyksen levittämistä.

V OSASTO

YHTEISTYÖ OIKEUS- JA TURVALLISUUSASIOISSA

18 ARTIKLA

Oikeusvaltioperiaate ja oikeudellinen yhteistyö

1. Osapuolet kiinnittävät erityistä huomiota oikeusvaltioperiaatteen lujittamiseen.

2. Osapuolet tekevät yhteistyötä kaikkien asiaankuuluvien instituutioiden, myös oikeuslaitoksen, lujittamiseksi.

3. Osapuolten väliseen oikeudelliseen yhteistyöhön kuuluu myös tietojenvaihto oikeusjärjestelmistä ja lainsäädännöstä.

19 ARTIKLA

Henkilötietojen suoja

Osapuolet sopivat vaihtavansa näkemyksiä ja tietoa edistääkseen korkeatasoista henkilötietojen suojaa noudattaen sovellettavia kansainvälisiä normeja, EU:n, Euroopan neuvoston ja muiden kansainvälisten elinten oikeudelliset välineet mukaan lukien.

20 ARTIKLA

Muuttoliike

1. Osapuolet vahvistavat, että ne pitävät tärkeänä alueidensa välisten muuttovirtojen hallintaan liittyvää yhteistyötä. Yhteistyön lujittamiseksi osapuolet voivat tarpeen mukaan käynnistää vuoropuhelun mistä tahansa molemmille tärkeästä muuttoliikkeeseen liittyvästä aiheesta 2 kohdassa tarkoitetun tarvearvioinnin huomioon ottaen. Osapuolet voivat harkintansa mukaan sisällyttää muuttoliikekysymyksiä taloudellisen ja yhteiskunnallisen kehityksen strategioihinsa omasta näkökulmastaan muuttajien lähtö-, kauttakulku- ja/tai kohdemaana. Muuttoliikekysymyksissä tehtävään yhteistyöhön voi kuulua myös valmiuksien kehittämistä ja teknistä apua, jos osapuolet niin sopivat.

2. Osapuolten yhteistyö perustuu tarvearviointiin ja toistensa kuulemiseen, ja sen keskiössä ovat

a) muuttoliikkeen perimmäiset syyt;

b) näkemysten vaihto kansainvälistä suojelua tarvitseville annettavaa suojelua koskevista käytännöistä ja normeista;

c) tehokkaiden ja ennaltaehkäisevien toimintaperiaatteiden omaksuminen sääntöjenvastaisen muuttoliikkeen, muuttajien salakuljetuksen ja ihmiskaupan torjumiseksi sekä keinot torjua salakuljettajien ja ihmiskauppiaiden verkostoja ja suojella tällaisen toiminnan uhreja;

d) laittomasti oleskelevien henkilöiden palauttaminen asianmukaisella, inhimillisellä ja kunnioittavalla tavalla sekä vapaaehtoisen paluun edistäminen ja tällaisten henkilöiden takaisinotto 3 kohdan mukaisesti;

e) viisumikysymyksiin ja matkustusasiakirjojen turvallisuuteen liittyvät molemmille osapuolille tärkeät seikat;

f) rajaturvallisuuteen liittyvät molemmille osapuolille tärkeät seikat.

3. Laittoman maahanmuuton ehkäisemiseksi ja valvomiseksi tehtävän yhteistyön puitteissa ja ihmiskaupan uhrien suojelun tarvetta rajoittamatta osapuolet sopivat lisäksi, että

a) Malesia ottaa takaisin jäsenvaltion alueella laittomasti oleskelevat kansalaisensa jäsenvaltion sitä pyytäessä ja ilman muita kuin 4 kohdassa tarkoitettuja muodollisuuksia, ellei tarpeesta vahvistaa kyseisten henkilöiden kansalaisuus muuta johdu;

b) kukin jäsenvaltio ottaa takaisin Malesian alueella laittomasti oleskelevat kansalaisensa Malesian sitä pyytäessä ja ilman muita kuin 4 kohdassa tarkoitettuja muodollisuuksia, ellei tarpeesta vahvistaa kyseisten henkilöiden kansalaisuus muuta johdu.

4. Jäsenvaltiot ja Malesia antavat kansalaisilleen viipymättä tarvittavat matkustusasiakirjat 3 kohdan soveltamista varten. Jos takaisin otettavalla henkilöllä ei ole kansalaisuuden osoittavaa asiakirjaa tai muuta todistetta, Malesian tai asianomaisen jäsenvaltion toimivaltaisen diplomaatti- tai konsuliedustuston on järjestettävä kuulemistilaisuus henkilön kansalaisuuden selvittämiseksi. Tämä artikla ei rajoita kansalaisuuden määrittämistä koskevien osapuolten lakien, sääntöjen ja määräysten soveltamista.

5. Jos jompikumpi osapuoli katsoo sen tarpeelliseksi, osapuolet neuvottelevat EU:n ja Malesian välisen sopimuksen, jolla säännellään takaisinottoa koskevia erityisiä velvoitteita, myös velvoitetta ottaa takaisin henkilöt, jotka eivät ole osapuolten kansalaisia mutta joilla on niiden myöntämä voimassa oleva oleskelulupa tai jotka ovat tulleet osapuolen alueelle suoraan toisen osapuolen alueelta.

21 ARTIKLA

Konsulisuojelu

Malesia suostuu siihen, että sen alueella edustettujen jäsenvaltioiden diplomaatti- ja konsuliviranomaiset antavat suojelua myös sellaisten jäsenvaltioiden kansalaisille, joilla ei ole Malesiassa pysyvää edustustoa, joka pystyisi määrätyssä tapauksessa tosiasiassa antamaan konsulisuojelua, samoin edellytyksin kuin omille kansalaisilleen.

22 ARTIKLA

Laittomat huumausaineet

1. Osapuolet tekevät yhteistyötä varmistaakseen tasapainoisen lähestymistavan huolehtimalla tehokkaasta koordinoinnista muun muassa terveydenhuollosta sekä oikeus-, sisä-, ja tulliasioista vastaavien toimivaltaisten viranomaisten välillä tilanteen mukaan, jotta voidaan vähentää laittomien huumausaineiden tarjontaa, kauppaa ja kysyntää sekä huumausaineiden väärinkäytön kielteisiä seurauksia yksilöille ja koko yhteiskunnalle, ja varmistaakseen huumausaineiden lähtöaineiden väärinkäytön tehokkaamman valvonnan.

2. Osapuolet sopivat näiden tavoitteiden toteuttamiseksi tarvittavista yhteistyökeinoista. Toimien perustana ovat osapuolten yhteisesti sopimat periaatteet, joissa otetaan huomioon sovellettavat kansainväliset yleissopimukset ja YK:n yleiskokouksen 20:nnessä huumeita käsittelevässä erityisistunnossa 10 päivänä kesäkuuta 1998 hyväksytty poliittinen julistus ja huumausaineiden kysynnän vähentämisen suuntaa-antavia periaatteita koskeva julistus sekä YK:n huumausainetoimikunnan 52. istunnossa maaliskuussa 2009 annettu poliittinen julistus kansainvälisestä yhteistyöstä maailman huumeongelman vastaisen yhtenäisen ja tasapainoisen strategian määrittelemiseksi ja asiaa koskeva toimintasuunnitelma.

3. Osapuolet vaihtavat asiantuntemusta muun muassa seuraavilla aloilla: niiden omien instituutioiden ja tiedotuskeskusten perustamista koskevien lakien ja toimintalinjojen valmistelu, henkilöstön koulutus, huumausaineisiin liittyvä tutkimus sekä toimet, joilla ehkäistään huumausaineiden lähtöaineiden käyttöä huumausaineiden ja psykotrooppisten aineiden laittomaan valmistukseen.

23 ARTIKLA

Järjestäytynyt rikollisuus ja korruptio

Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä järjestäytyneen rikollisuuden, talousrikollisuuden ja korruption torjumiseksi. Yhteistyön tarkoituksena on panna täytäntöön sovellettavat kansainväliset sopimukset, joiden sopimuspuolia ne ovat ja joihin kuuluvat erityisesti kansainvälisen järjestäytyneen rikollisuuden vastainen YK:n yleissopimus ja sitä täydentävät pöytäkirjat sekä korruption vastainen YK:n yleissopimus.

24 ARTIKLA

Rahanpesu ja terrorismin rahoitus

1. Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että tarvitaan toimintaa ja yhteistyötä, jolla estetään ja torjutaan niiden rahoitusjärjestelmien eli rahoituslaitosten ja nimettyjen rahoitusalan ulkopuolisten yritysten ja ammatinharjoittajien käyttö terrorismin rahoitukseen ja vakavan rikollisuuden tuottaman hyödyn pesuun.

2. Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että 1 kohdan nojalla tehtävä yhteistyö mahdollistaa asiaa koskevien tietojen vaihdon osapuolten lakien, sääntöjen ja määräysten ja muun muassa rahanpesunvastaisen toimintaryhmän antamien rahanpesua ja terrorismin rahoitusta koskevien kansainvälisten normien puitteissa.

3. Yhteistyö käsittää myös valmiuksien kehittämisen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa varten, myös hyvien toimintatapojen vaihdon, asiantuntemuksen ja koulutuksen avulla, jos osapuolet niin sopivat.

VI OSASTO

YHTEISTYÖ MUILLA ALOILLA

25 ARTIKLA

Ihmisoikeudet

1. Osapuolet sopivat tekevänsä yhteisesti sovittavilla aloilla yhteistyötä ihmisoikeuksien edistämiseksi ja suojelemiseksi.

2. Tällaiseen yhteistyöhön voivat kuulua muun muassa seuraavat:

a) kansainvälisten yleissopimusten ratifiointia ja täytäntöönpanoa koskevien parhaiden toimintatapojen vaihto, sisäisten toimintasuunnitelmien laatiminen ja täytäntöönpano, osapuolten kansallisten ihmisoikeuselinten asema ja toiminta;

b) ihmisoikeuksia koskeva koulutus;

c) ihmisoikeuksia koskevan merkityksellisen ja laajapohjaisen vuoropuhelun käynnistäminen;

d) yhteistyö YK:n ihmisoikeuselinten kanssa.

26 ARTIKLA

Rahoituspalvelut

1. Osapuolet sopivat lujittavansa yhteistyötä lähentääkseen pankki- ja vakuutusalan ja muiden rahoitusalan osa-alueiden, myös islamilaisten rahoituspalvelujen, sääntöjä ja normeja sekä parantaakseen niiden kirjanpito-, tilintarkastus-, valvonta- ja sääntelyjärjestelmiä.

2. Osapuolet tunnustavat valmiuksien kehittämistoimenpiteiden tärkeyden näiden tavoitteiden saavuttamisen kannalta.

27 ARTIKLA

Talouspoliittinen vuoropuhelu

Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä edistääkseen tietojenvaihtoa talouttaan koskevista suuntauksista sekä kokemusten vaihtoa talouspolitiikasta, jota toteutetaan alueellisen taloudellisen yhteistyön ja integroitumisen puitteissa.

28 ARTIKLA

Hyvä hallintotapa verotuksen alalla

1. Osapuolet sopivat lujittavansa yhteistyötä verotuksen alalla. Osapuolet pitävät tärkeinä hyvää hallintotapaa verotuksen alalla koskevia periaatteita, joita ovat läpinäkyvyys, tietojenvaihto ja haitallisten verokäytänteiden välttäminen, ja sitoutuvat noudattamaan niitä kansainvälisten normien mukaisesti taloudellisen toiminnan edistämiseksi ja kehittämiseksi.

2. Osapuolet sopivat myös tekevänsä yhteistyötä parantaakseen hyvän verohallinnon valmiuksia pätevyyden ja asiantuntemuksen kehittämiseksi yhteisesti sovittavalla tavalla.

29 ARTIKLA

Teollisuuspolitiikka sekä pienet ja keskisuuret yritykset

Osapuolet ottavat huomioon toistensa talouspolitiikan ja sen tavoitteet ja sopivat edistävänsä yhteistyötä kaikilla soveltuvilla teollisuuspolitiikan aloilla tavoitteenaan parantaa pienten ja keskisuurten yritysten (pk-yritykset) kilpailukykyä muun muassa seuraavasti:

a) tietojen ja kokemusten vaihto edellytysten luomisesta pk-yrityksille niiden kilpailukyvyn parantamiseen;

b) talouden toimijoiden välisten yhteyksien edistäminen, yhteisinvestointeihin kannustaminen ja yhteisyritysten ja tietoverkkojen perustaminen unionin nykyisten horisontaalisten ohjelmien puitteissa, mikä on omiaan edistämään pehmeän ja kovan teknologian siirtoa kumppanien välillä;

c) tiedottaminen, innovoinnin edistäminen ja rahoituksen, myös mikroyritysten ja pienten yritysten rahoituksen, saantiin liittyvien hyvien toimintatapojen vaihtaminen;

d) osapuolten yksityisen sektorin toiminnan helpottaminen ja tukeminen;

e) yritysten sosiaalisen vastuun ja vastuuvelvollisuuden edistäminen sekä kestävän kulutuksen ja tuotannon edistäminen, myös vastuullista yritystoimintaa koskevia parhaita toimintatapoja vaihtamalla;

f) yhteisten tutkimus- ja innovointihankkeiden toteuttaminen yhdessä valituilla toimialoilla.

30 ARTIKLA

Matkailu

1. Osapuolet pyrkivät parantamaan tietojenvaihtoa ja määrittelemään parhaita toimintatapoja varmistaakseen matkailualan tasapainoisen ja kestävän kehityksen.

2. Osapuolet sopivat kehittävänsä yhteistyötä, jolla pyritään suojelemaan luonnon- ja kulttuuriperintöä ja yhdenmukaistamaan niihin liittyvät mahdollisuudet, lieventämään matkailun haittavaikutuksia ja lisäämään matkailuelinkeinon myönteistä vaikutusta paikallisyhteisöjen kestävään kehitykseen muun muassa kehittämällä luontomatkailua niin, että kunnioitetaan paikallis- ja alkuperäisyhteisöjen koskemattomuutta ja otetaan huomioon niiden edut, sekä parantamalla matkailualan koulutusta.

31 ARTIKLA

Tietoyhteiskunta

1. Osapuolet tunnustavat tieto- ja viestintätekniikan olevan nykyaikaisen elämän keskeinen osatekijä ja elintärkeä taloudelliselle ja sosiaaliselle kehitykselle ja pyrkivät siksi vaihtamaan näkemyksiä alan toimintalinjoistaan edistääkseen talouden kehitystä.

2. Alan yhteistyössä voidaan keskittyä muun muassa seuraaviin:

a) osallistuminen vuoropuheluun tietoyhteiskunnan eri osatekijöistä, joita ovat etenkin sähköisen viestinnän toimintaperiaatteet ja sääntely (yleispalvelu mukaan lukien), lupien myöntäminen ja yleisvaltuutus, henkilötietojen suoja sekä sääntelyviranomaisten riippumattomuus ja tehokkuus;

b) osapuolten verkostojen ja palvelujen yhteenliitettävyyttä ja -toimivuutta koskevien tietojen vaihto;

c) standardointia, vaatimustenmukaisuutta sekä tieto- ja viestintätekniikkaa koskevien tietojen levittämistä koskevien tietojen vaihto;

d) tutkimusyhteistyön edistäminen osapuolten välillä tieto- ja viestintätekniikan alalla;

e) yhteistyö digitaalitelevision alalla, mukaan lukien digitaalitelevision käyttöönottoa ja sääntelyä koskevien kokemusten sekä taajuushallintoa koskevien parhaiden toimintatapojen jakaminen;

f) tieto- ja viestintätekniikkaan liittyvät turvallisuusnäkökohdat sekä kyberrikollisuuden torjunta.

32 ARTIKLA

Kyberturvallisuus

1. Osapuolet tekevät yhteistyötä kyberturvallisuuden alalla vaihtamalla tietoja strategioista, toimintalinjoista ja parhaista toimintatavoista lainsäädäntönsä ja kansainvälisten ihmisoikeusvelvoitteidensa mukaisesti.

2. Osapuolet edistävät kyberturvallisuutta koskevaa tietojenvaihtoa yleissivistävän ja ammatillisen koulutuksen, tiedotustoimien, standardien käytön sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnan alalla.

33 ARTIKLA

Audiovisuaaliala ja media

Osapuolet harkitsevat keinoja vaihdon, yhteistyön ja vuoropuhelun edistämiseksi audiovisuaali- ja media-alan instituutioiden välillä. Osapuolet sopivat käyvänsä näillä aloilla säännöllistä vuoropuhelua.

VII OSASTO

YHTEISTYÖ TIETEEN, TEKNOLOGIAN JA INNOVOINNIN ALALLA

34 ARTIKLA

Tiede, teknologia ja innovointi

1. Osapuolet kannustavat, kehittävät ja helpottavat tieteeseen, teknologiaan ja innovointiin liittyvää yhteistyötä molemmille osapuolille tärkeillä ja hyödyllisillä aloilla osapuolten lakien, sääntöjen, määräysten ja toimintalinjojen mukaisesti.

2. Yhteistyöaloja voivat olla bioteknologia, tieto- ja viestintätekniikka, kyberturvallisuus, teollisuus- ja materiaaliteknologia, nanoteknologia, avaruusteknologia, merentutkimus ja uusiutuva energia.

3. Yhteistyömuotoina voivat olla muun muassa

a) tiede-, teknologia- ja innovointipolitiikkoja ja -ohjelmia koskevien tietojen vaihtaminen;

b) strategisten tutkimuskumppanuuksien edistäminen osapuolten tiedeyhteisöjen, tutkimuskeskusten, yliopistojen ja teollisuuden välillä;

c) tutkijoiden koulutuksen ja tutkijavaihdon edistäminen.

4. Yhteistyö olisi toteutettava vastavuoroisuuden, oikeudenmukaisen kohtelun ja molemminpuolisen edun periaatteiden mukaisesti, ja siinä olisi varmistettava immateriaalioikeuksien riittävä suojaaminen.

5. Osapuolet edistävät omien korkeakoulujensa, tutkimuskeskustensa ja tuotantoalojensa osallistumista tähän yhteistyöhön.

6. Osapuolet sopivat edistävänsä yleistä tietoisuutta toistensa tiede-, teknologia- ja innovointiohjelmista ja kyseisten alojen yhteistyöstä sekä tällaisten ohjelmien tarjoamista mahdollisuuksista.

35 ARTIKLA

Vihreä teknologia

1. Osapuolet sopivat lisäävänsä yhteistyötä vihreän teknologian alalla tavoitteenaan

a) helpottaa vihreän teknologian käyttöönottoa energia-alalla, rakennuksissa, vesi- ja jätehuollossa sekä liikenteessä;

b) edistää vihreään teknologiaan liittyvien valmiuksien kehittämistä, esimerkiksi yhteistyötä, joka liittyy sääntelyyn ja markkinapohjaisiin välineisiin, kuten vihreän teknologian rahoitukseen, ympäristöä säästäviin julkisiin hankintoihin ja ympäristömerkintöihin, yhdessä sovitulla tavalla;

c) edistää vihreää teknologiaa koskevaa kansalaisvalistusta ja yleistä tietoisuutta ja kannustaa lisäämään vihreän teknologian käyttöä;

d) edistää ja käyttää ympäristöteknologioita, -tuotteita ja -palveluja.

2. Yhteistyötä voidaan toteuttaa alan laitosten ja virastojen välisen vuoropuhelun, tietojenvaihdon, henkilöstön vaihto-ohjelmien, opintokäyntien, seminaarien ja työpajojen muodossa.

36 ARTIKLA

Energia

1. Osapuolet pyrkivät lisäämään energia-alan yhteistyötä tavoitteenaan

a) monipuolistaa energian tarjontaa, energiaväyliä ja -lähteitä energiaturvallisuuden parantamiseksi ja kehittää uusia, kestäviä, innovatiivisia ja uusiutuvia energiamuotoja, joita ovat muun muassa biopolttoaineet, -massa ja -kaasu, tuuli- ja aurinkoenergia sekä vesivoima, ja samalla tukea alan toimintapuitteiden ja kuljetus- ja siirtoreittien kehittämistä;

b) edistää energiatehokkuutta energian tuotannossa, jakelussa ja loppukäytössä;

c) edistää energian kestävään tuotantoon ja käyttöön tarkoitetun teknologian siirtoa;

d) tehostaa yhteistyötä, joka liittyy ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja sen vaikutusten lieventämiseen energia-alalla ilmastonmuutosta koskevan YK:n puitesopimuksen mukaisesti;

e) tehostaa valmiuksien kehittämistä ja helpottaa investointeja tällä alalla.

2. Tätä varten osapuolet sopivat edistävänsä vastavuoroisesti hyödyttäviä yhteyksiä ja tarvittaessa myös yhteistä tutkimusta muun muassa alan alueellisten ja kansainvälisten kehysten puitteissa. Ottaen huomioon 39 artiklan sekä Johannesburgissa vuonna 2002 pidetyssä kestävän kehityksen huippukokouksessa tehdyt päätelmät osapuolet toteavat, että on tarpeen käsitellä kohtuuhintaan saatavilla olevien energiapalvelujen ja kestävän kehityksen välisiä yhteyksiä. Näitä toimia voidaan edistää yhdessä kestävän kehityksen huippukokouksessa käynnistetyn Euroopan unionin energia-aloitteen kanssa.

37 ARTIKLA

Liikenne

1. Osapuolet sopivat tekevänsä aktiivista yhteistyötä molemmille tärkeillä osa-alueilla. Yhteistyö kattaa kaikki liikennemuodot ja niiden yhdistelmät sekä tavaroiden ja matkustajien liikkumisen helpottamisen siten, että varmistetaan turvallisuus, ympäristönsuojelu, inhimillisten voimavarojen kehittäminen sekä kaupankäynti- ja investointimahdollisuuksien lisääminen.

2. Lentoliikenteen alalla osapuolten yhteistyön tarkoituksena on edistää muun muassa seuraavia:

a) taloussuhteiden kehittäminen yhdenmukaisen sääntelykehyksen pohjalta yritystoiminnan helpottamiseksi;

b) tekniikan ja sääntelyn lähentäminen ilmailun turvallisuuden ja turvatoimien, ilmaliikenteen hallinnan, talouden sääntelyn ja ympäristönsuojelun osalta;

c) kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen;

d) molemmille osapuolille tärkeät hankkeet;

e) yhteistyö kansainvälisillä foorumeilla.

3. Meriliikenteen alalla osapuolten yhteistyön tarkoituksena on edistää muun muassa seuraavia:

a) vuoropuhelu alaan liittyvistä kysymyksistä, joita ovat muun muassa pääsy kansainvälisen meriliikenteen markkinoille ja kauppaan kaupallisin ja syrjimättömin perustein, kansallista kohtelua ja suosituimmuuskohtelua koskevien lausekkeiden soveltaminen aluksiin, jotka purjehtivat jäsenvaltion tai Malesian lipun alla tai joiden toimintaa harjoittavat jäsenvaltion tai Malesian kansalaiset tai yritykset, sekä ovelta ovelle -liikennepalveluja koskevat kysymykset, kabotaasin harjoittaminen pois lukien;

b) tarvittaessa näkemysten ja parhaiden toimintatapojen vaihto turvallisuudesta, mukaan lukien merirosvouden ja merellä tapahtuvien aseellisten ryöstöjen torjuntatoimet, ja ympäristönsuojeluun liittyvistä menettelyistä, normeista ja määräyksistä asiaa koskevien kansainvälisten yleissopimusten mukaisesti;

c) yhteistyö kansainvälisillä foorumeilla, erityisesti kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisen sekä merenkulkijoiden työolojen, koulutuksen ja pätevyyskirjojen myöntämisen alalla.

4. Osapuolet voivat selvittää mahdollisuuksia tehostaa yhteistyötä molemmille osapuolille tärkeillä aloilla.

38 ARTIKLA

Koulutus ja kulttuuri

1. Osapuolet sopivat edistävänsä koulutus- ja kulttuuriyhteistyötä moninaisuutta kunnioittaen lisätäkseen kulttuuriensa vastavuoroista ymmärtämystä ja tuntemusta. Tätä varten ne tukevat ja edistävät omien kulttuuri-instituuttiensa toimintaa.

2. Osapuolet pyrkivät toteuttamaan asianmukaisia toimenpiteitä edistääkseen kulttuurivaihtoa, myös ihmisten välisiä yhteyksiä, ja toteuttaakseen kulttuurin eri osa-alueisiin liittyviä yhteisiä aloitteita, mukaan lukien kulttuuriperinnön säilyttämiseksi tehtävä kulttuurien monimuotoisuuteen liittyvä yhteistyö. Osapuolet sopivat jatkavansa Aasia–Eurooppa-säätiön toiminnan tukemista.

3. Osapuolet sopivat keskustelevansa ja tekevänsä yhteistyötä asianmukaisilla kansainvälisillä foorumeilla, varsinkin YK:n kasvatus-, tiede- ja kulttuurijärjestössä (Unesco), pyrkiäkseen yhteisiin tavoitteisiin ja edistääkseen kulttuurien monimuotoisuutta ja kulttuuriperinnön suojelua. Osapuolet edistävät ja noudattavat Unescon kulttuurista moninaisuutta koskevan yleismaailmallisen julistuksen periaatteita.

4. Osapuolet edistävät myös korkeakouluille suunnattujen toimien ja ohjelmien, kuten EU:n Erasmus+ -ohjelman ja Marie Skłodowska-Curie -toimien, toteutusta ja tutkijoiden liikkuvuutta ja koulutusta. Toimilla tuetaan oppilaitosten välistä yhteistyötä ja yhteyksien luomista korkea-asteen oppilaitosten välille, kannustetaan opiskelijoita, tutkijoita, korkeakoulujen muuta henkilöstöä ja asiantuntijoita liikkuvuuteen, edistetään tietojen ja osaamisen vaihtoa sekä autetaan valmiuksien kehittämisessä ja opetuksen ja oppimisen laadun parantamisessa. Toimiin voi kuulua myös oppilaitosten välistä yhteistyötä esimerkiksi Aasia–Eurooppa-instituutin kaltaisten laitosten avustuksella.

39 ARTIKLA

Ympäristö ja luonnonvarat

1. Osapuolet ottavat huomioon Rio de Janeirossa vuonna 1992 pidetyn YK:n ympäristö- ja kehityskonferenssin, kestävän kehityksen huippukokouksen ja Rio de Janeirossa vuonna 2012 pidetyn YK:n kestävän kehityksen konferenssin (Rio+20) tulokset sekä Agenda 2030 -toimintaohjelman ja sopivat tekevänsä yhteistyötä edistääkseen kestävään kehitykseen tähtäävää ympäristön suojelua ja ympäristön tilan parantamista. Monenvälisten ympäristösopimusten täytäntöönpano otetaan huomioon kaikissa osapuolten tämän sopimuksen nojalla toteuttamissa toimissa.

2. Osapuolet ovat yhtä mieltä siitä, että luonnonvaroja ja biologista monimuotoisuutta, jotka muodostavat perustan nykyisen sukupolven ja tulevien sukupolvien kehitykselle, on suojeltava ja hallinnoitava kestävällä tavalla, erityisesti biologista monimuotoisuutta koskevan yleissopimuksen sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston uhanalaisten lajien kansainvälistä kauppaa koskevan yleissopimuksen mukaisesti. Ne sitoutuvat panemaan täytäntöön näiden yleissopimusten nojalla annetut päätökset muun muassa strategioiden ja toimintasuunnitelmien avulla.

3. Osapuolet pyrkivät jatkamaan ja vahvistamaan ympäristönsuojelua koskevaa yhteistyötään muun muassa alueellisten ohjelmien sekä parhaiden toimintatapojen vaihdon, poliittisen ja sääntelyä koskevan vuoropuhelun sekä konferenssien ja työpajojen avulla erityisesti seuraavilla osa-alueilla:

a) ympäristötietoisuuden lisääminen ja kaikkien paikallisyhteisöjen kannustaminen osallistumaan luonnonsuojeluun ja kestävän kehityksen hankkeisiin;

b) ilmastonmuutokseen liittyviin haasteisiin vastaaminen ja erityisesti sen ekosysteemeille ja luonnonvaroille aiheuttamiin seurauksiin puuttuminen;

c) osapuolia sitoviin monenvälisiin ympäristösopimuksiin osallistumiseen ja niiden täytäntöönpanoon liittyvien valmiuksien kehittämisen edistäminen;

d) metsävarojen kestävää suojelua, säilyttämistä ja hallinnointia sekä laittomien hakkuiden ja niihin liittyvän kaupan torjuntaa koskevan yhteistyön tehostaminen;

e) biologisen monimuotoisuuden, myös uhanalaisten lajien ja niiden elinympäristön ja geneettisen monimuotoisuuden, suojeleminen ja kestävä hyödyntäminen, osapuolille huolta aiheuttavia haitallisia vieraslajeja koskevan yhteistyön tehostaminen ja köyhtyneiden ekosysteemien ennallistaminen;

f) luonnonvaraisten eläinten ja kasvien laittoman kaupan torjunta ja tällaisen kaupan vastaisten tehokkaiden toimenpiteiden toteuttaminen;

g) jätteiden, myös vaarallisten jätteiden ja otsonikerrosta heikentävien aineiden, laittoman rajatylittävän kuljetuksen estäminen;

h) meri- ja rannikkoympäristön suojelun ja säilyttämisen parantaminen ja meren luonnonvarojen kestävän käytön edistäminen;

i) ilmanlaadun parantaminen, jätehuollon sekä vesivarojen ja kemikaalien hallinnan järjestäminen ympäristön kannalta kestävällä tavalla sekä kestävän kulutuksen ja tuotannon edistäminen;

j) maaperän suojelun ja säilyttämisen sekä kestävän maankäytön edistäminen;

k) suojelualueiden nimeämisen ja ekosysteemien ja luonnonvaraisten alueiden suojelun edistäminen sekä kansallispuistojen moitteeton hallinnointi ottaen asianmukaisesti huomioon näillä alueilla tai niiden lähellä elävät paikallis- ja alkuperäisyhteisöt;

l) tehokkaan yhteistyön edistäminen biologista monimuotoisuutta koskevaan yleissopimukseen liittyvän geenivarojen saantia ja saatavuutta sekä niiden käytöstä saatavien hyötyjen oikeudenmukaista ja tasapuolista jakoa koskevan Nagoyan pöytäkirjan puitteissa;

m) kestävyyden takaavien vapaaehtoisten järjestelmien, esimerkiksi reilun kaupan, eettisen kaupan, ympäristömerkkien ja sertifiointijärjestelmien, kehittämisen ja käytön edistäminen.

4. Osapuolet edistävät vastavuoroista osallistumista ohjelmiinsa näillä osa-alueilla ohjelmien ehtojen mukaisesti.

5. Osapuolet pyrkivät tehostamaan yhteistyötä, joka liittyy ilmastonmuutokseen sopeutumiseen ja sen vaikutusten lieventämiseen ilmastonmuutosta koskevan YK:n puitesopimuksen mukaisesti.

40 ARTIKLA

Maatalous, kotieläintalous, kalatalous ja maaseudun kehittäminen

Osapuolet sopivat edistävänsä maataloutta, kotieläintaloutta, kalataloutta ja vesiviljelyä sekä maaseudun kehittämistä koskevaa vuoropuhelua ja yhteistyötä. Osapuolet vaihtavat tietoja seuraavilla osa-alueilla:

a) maatalouspolitiikka, maatalouden kansainväliset näkymät ja maantieteelliset merkinnät yleisesti;

b) mahdollisuudet helpottaa kasvien, eläinten, vesieläinten ja niistä saatavien tuotteiden kauppaa;

c) eläinten hyvinvointiin liittyvät toimintaperiaatteet;

d) maaseudun kehittämispolitiikka, mukaan lukien maaseudun osuuskuntien valmiuksien kehittämistä koskevat ohjelmat ja parhaat toimintatavat sekä maaseudun tuotteiden myynnin edistäminen;

e) kasvi-, eläin- ja vesieläintuotteisiin sovellettava laatupolitiikka;

f) kestävyyteen ja ympäristöystävällisyyteen pyrkiminen maataloudessa ja maatalousteollisuudessa sekä bioteknologian siirtäminen;

g) kasvilajikkeiden suojaaminen, kylvöteknologia, satojen parantaminen ja vaihtoehtoiset viljelymenetelmät, maatalousbioteknologia mukaan lukien;

h) maataloutta ja kotieläintaloutta koskevien tietokantojen kehittäminen;

i) koulutus maatalouden, eläinlääketieteen sekä kalatalouden ja vesiviljelyn alalla;

j) tuki kestävälle ja vastuulliselle pitkän aikavälin meri- ja kalastuspolitiikalle, mukaan lukien rannikon ja avomeren luonnonvarojen suojelu ja hoito;

k) toimien edistäminen laittomien, ilmoittamattomien ja sääntelemättömien kalastuskäytäntöjen ja niihin liittyvän kaupan estämiseksi ja torjumiseksi.

41 ARTIKLA

Terveys

1. Osapuolet pyrkivät parantamaan terveysoloja ja sopivat siksi tekevänsä terveysalan yhteistyötä muun muassa seuraavilla aloilla: ennaltaehkäisevä lääketiede, merkittävät tartuntataudit ja muut terveysuhat, kuten tarttumattomat taudit, sekä kansainväliset terveyssopimukset.

2. Yhteistyö toteutetaan ensi sijassa seuraavin tavoin:

a) tietojenvaihto ja yhteistyö terveysuhkien, kuten lintuinfluenssan, influenssapandemian ja muiden sellaisten merkittävien tartuntatautien ennaltaehkäisyssä, jotka saattavat muuttua pandemiaksi;

b) henkilövaihto, apurahat ja koulutusohjelmat;

c) kansainvälisten terveyssopimusten, kuten Maailman terveysjärjestön (WHO) kansainvälisen terveyssäännöstön ja tupakoinnin torjuntaa koskevan WHO:n puitesopimuksen, kattavan ja oikea-aikaisen täytäntöönpanon edistäminen.

42 ARTIKLA

Työllisyys- ja sosiaaliasiat

1. Osapuolet sitoutuvat globalisaation sosiaalisen ulottuvuuden vahvistamiseksi lisäämään yhteistyötä työllisyys- ja sosiaaliasioissa, mukaan lukien alueellinen ja sosiaalinen yhteenkuuluvuus, työterveys ja -turvallisuus, sukupuolten tasa-arvo ja ihmisarvoinen työ.

2. Osapuolet vahvistavat, että on tarpeen tukea kaikkia hyödyttävää globalisaatiota ja edistää täyttä ja tuottavaa työllisyyttä ja ihmisarvoista työtä olennaisena osana kestävää kehitystä ja köyhyyden vähentämistä YK:n yleiskokouksen päätöslauselman 60/1 (2005) ja YK:n talous- ja sosiaalineuvoston korkean tason osuudessa 5 päivänä heinäkuuta 2006 hyväksytyn ministerijulistuksen mukaisesti ja vuonna 2008 hyväksytty sosiaalisesti oikeudenmukaista globalisaatiota koskeva Kansainvälisen työjärjestön (ILO) julistus huomioon ottaen. Osapuolet ottavat huomioon taloudellisen ja sosiaalisen tilanteensa erityispiirteet ja eroavuudet.

3. Osapuolet vahvistavat sitoutuvansa edistämään ja noudattamaan kansainvälisesti tunnustettujen työelämän ja sosiaalisten perusnormien periaatteita, jotka on vahvistettu erityisesti vuonna 1998 annetussa työelämän perusperiaatteita ja -oikeuksia koskevassa ILO:n julistuksessa, ja panemaan täytäntöön niitä sitovat ILO:n yleissopimukset. Osapuolet tekevät yhteistyötä ja vaihtavat tietoja työllisyys- ja työvoimakysymyksistä yhdessä sovitulla tavalla.

4. Yhteistyömuotoja voivat olla esimerkiksi yhdessä sovitut erityisohjelmat ja -hankkeet sekä vuoropuhelu, yhteistyö ja aloitteet molemmille osapuolille tärkeissä kysymyksissä kahden- tai monenvälisesti, kuten ASEMin, EU:n ja ASEANin vuoropuhelun ja ILO:n puitteissa.

43 ARTIKLA

Tilastointi

Osapuolet sopivat edistävänsä Euroopan unionin ja ASEANin jo tekemään tilastoyhteistyöhön liittyvien toimien lisäksi ja omien lakiensa, sääntöjensä, määräystensä ja toimintalinjojensa mukaisesti tilastointivalmiuksien kehittämistä ja tilastointimenetelmien ja -käytäntöjen, muun muassa tilastotietojen keruun ja levityksen, yhdenmukaistamista, minkä johdosta osapuolet voivat yhdessä sovitulla tavalla käyttää tilastoja, jotka koskevat kansantalouden tilinpitoa, suoria ulkomaisia sijoituksia, tavara- ja palvelukauppaa ja muita sellaisia yhdessä sovittuja tämän sopimuksen soveltamisalaan kuuluvia aloja, jotka soveltuvat tilastotietojen keruuseen, käsittelyyn, analysointiin ja levitykseen.

44 ARTIKLA

Kansalaisyhteiskunta

Osapuolet tunnustavat kansalaisyhteiskunnan järjestöjen ja akateemisten instituutioiden roolin tähän sopimukseen perustuvan yhteistyön tukemisessa ja niiden mahdollisen panoksen tähän prosessiin, ja ne sopivat edistävänsä mahdollisuuksien mukaan vuoropuhelua niiden kanssa ja niiden merkityksellistä osallistumista asiaankuuluvilla yhteistyöaloilla osapuolten lakien, sääntöjen, määräysten ja toimintalinjojen mukaisesti.

45 ARTIKLA

Julkishallinto

Osapuolet sopivat tekevänsä yhteistyötä julkishallinnon valmiuksien kehittämiseksi. Yhteistyöhön voi kuulua näkemysten vaihtoa johtamismenetelmiin, palvelujen tarjoamiseen, institutionaalisten valmiuksien vahvistamiseen ja läpinäkyvyyteen liittyvistä parhaista toimintatavoista.

46 ARTIKLA

Katastrofihallinta

1. Osapuolet tunnustavat tarpeen minimoida luonnon ja ihmisen aiheuttamien katastrofien vaikutukset. Osapuolet vahvistavat yhteisen sitoumuksensa edistää ehkäisy-, lievitys- ja valmiustoimia sekä reagointiin ja jälkihoitoon liittyviä toimenpiteitä yhteiskuntiensa ja infrastruktuurinsa selviytymiskyvyn parantamiseksi ja tehdä tarvittaessa kahden- ja monenvälistä yhteistyötä näiden tavoitteiden edistämiseksi.

2. Yhteistyötä voidaan toteuttaa esimerkiksi seuraavilla tavoilla:

a) katastrofihallintaan liittyvien parhaiden toimintatapojen jakaminen;

b) valmiuksien kehittäminen;

c) tietojenvaihto;

d) yleisen tietoisuuden ja valistuksen edistäminen.

3. Edellä 2 kohdassa tarkoitettu yhteistyö voi käsittää myös katastrofi- ja hätäapua koskevan tiedon jakamista niin, että otetaan huomioon EU:n hätäavun koordinointikeskuksen ja ASEANin humanitaarisen avun koordinointikeskuksen katastrofihallinnan alalla tekemä työ.

VIII OSASTO

YHTEISTYÖTAVAT

47 ARTIKLA

Yhteistyöresurssit

Osapuolet sopivat antavansa omien resurssiensa ja sääntöjensä sallimissa rajoissa käyttöön asianmukaiset resurssit, myös rahoitusta, tämän sopimuksen kattamilla aloilla tehtävän yhteistyön tavoitteiden saavuttamiseksi. Näihin yhteistyötoimiin voivat tapauksen mukaan kuulua esimerkiksi valmiuksien kehittämistä ja teknistä yhteistyötä koskevat aloitteet, asiantuntijavaihto, selvitysten tekeminen ja muut osapuolten sopimat toimet.

48 ARTIKLA

Rahoitustuki ja taloudelliset edut

1. Osapuolet panevat tämän sopimuksen perusteella myönnettävän EU:n rahoitustuen täytäntöön moitteettoman varainhoidon periaatteita noudattaen ja tekevät yhteistyötä taloudellisten etujensa suojaamiseksi.

2. Osapuolet toteuttavat tarvittavat toimenpiteet petosten, korruption ja muun niiden taloudellisiin etuihin vaikuttavan laittoman toiminnan ehkäisemiseksi ja torjumiseksi omien lakiensa, sääntöjensä ja määräystensä mukaisesti. Tällaisia toimenpiteitä ovat muun muassa tiedonvaihto ja keskinäinen hallinnollinen avunanto. Euroopan petostentorjuntavirasto ja Malesian toimivaltaiset viranomaiset voivat sopia muusta yhteistyöstä petostentorjunnan alalla.

49 ARTIKLA

Yhteistyöjärjestelyistä johtuvat immateriaalioikeudet

Tähän sopimukseen perustuvista yhteistyöjärjestelyistä johtuvat immateriaalioikeudet suojataan ja niiden noudattamista valvotaan osapuolten lakien, sääntöjen ja määräysten sekä sellaisten kansainvälisten sopimusten mukaisesti, joiden sopimuspuolia molemmat osapuolet ovat. Tämä ei rajoita jo tehtyihin ja myöhemmin tehtäviin yhteistyöjärjestelyihin sisältyvien erityismääräysten soveltamista.

IX OSASTO

INSTITUTIONAALINEN RAKENNE

50 ARTIKLA

Sekakomitea

1. Osapuolet sopivat perustavansa tämän sopimuksen nojalla sekakomitean, joka koostuu osapuolten riittävän korkean tason edustajista, joiden tehtävänä on

a) varmistaa sopimuksen moitteeton toiminta ja täytäntöönpano;

b) vahvistaa sopimuksen tavoitteita koskevat painopisteet;

c) antaa suosituksia sopimuksen tavoitteiden edistämiseksi;

d) ratkaista tarvittaessa sopimuksen tulkintaa, täytäntöönpanoa tai soveltamista koskevat näkemyserot 53 artiklan mukaisesti;

e) tutkia kaikki kumman tahansa osapuolen esittämät tiedot velvoitteiden täyttämättä jättämisestä ja käydä toisen osapuolen kanssa neuvotteluja osapuolten hyväksyttävissä olevan sovintoratkaisun löytämiseksi 53 artiklan mukaisesti;

f) valvoa 52 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen erillissopimusten täytäntöönpanoa.

2. Sekakomitea kokoontuu tavallisesti vähintään kahden vuoden välein vuorotellen Malesiassa ja Brysselissä yhdessä sovittavana ajankohtana. Osapuolten niin sopiessa voidaan järjestää myös ylimääräisiä sekakomitean kokouksia. Sekakomitean puheenjohtajana toimii vuorotellen kummankin osapuolen edustaja. Sekakomitean kokousten esityslistasta päätetään osapuolten yhteisellä sopimuksella.

3. Sekakomitea voi perustaa työryhmiä auttamaan tehtäviensä hoidossa. Työryhmät raportoivat toiminnastaan yksityiskohtaisesti sekakomitealle sen kaikissa kokouksissa.

4. Sekakomitea vahvistaa oman työjärjestyksensä.

X OSASTO

LOPPUMÄÄRÄYKSET

51 ARTIKLA

Tietojen julkistaminen

1. Minkään tässä sopimuksessa ei katsota edellyttävän kummankaan osapuolen antavan tietoja, joiden julkistamisen se katsoo olevan keskeisten turvallisuusetujensa vastaista.

2. Osapuolet suojaavat tämän sopimuksen perusteella luovutettuja tietoja asianmukaisesti tietojen saantia koskevan yleisen edun ja omien lakiensa, sääntöjensä ja määräystensä mukaisesti.

52 ARTIKLA

Muut sopimukset

1. Tämä sopimus ei vaikuta sellaisten sitoumusten soveltamiseen tai täytäntöönpanoon, joita osapuolet ovat tehneet suhteessa kolmansiin maihin ja kansainvälisiin järjestöihin.

2. Osapuolet voivat täydentää tätä sopimusta tekemällä erillissopimuksia millä tahansa sopimuksen kattamalla yhteistyöalalla. Tällaiset erillissopimukset ovat erottamaton osa tällä sopimuksella säänneltyjä yleisiä kahdenvälisiä suhteita, ja ne ovat yhteisen institutionaalisen kehyksen osa.

53 ARTIKLA

Velvoitteiden täyttäminen

1. Sopimuksen tulkintaa, täytäntöönpanoa tai soveltamista koskeviin osapuolten näkemyseroihin pyritään löytämään sovintoratkaisu sekakomiteaa kuullen tai sen kanssa neuvotellen viemättä asiaa kolmannen osapuolen tai kansainvälisen tuomioistuimen käsiteltäväksi.

2. Jos jompikumpi osapuoli katsoo, että toinen osapuoli on jättänyt täyttämättä jonkin sopimuksesta sille johtuvan velvoitteen, sen on ilmoitettava tästä toiselle osapuolelle. Osapuolet käyvät neuvotteluja löytääkseen asiaan molempia tyydyttävän ratkaisun. Neuvottelut käydään sekakomiteassa. Jos sekakomitea ei pääse molempia tyydyttävään ratkaisuun, ilmoituksen tehnyt osapuoli voi toteuttaa aiheellisia toimenpiteitä. Tässä kohdassa ’aiheellisilla toimenpiteillä’ tarkoitetaan mitä tahansa sekakomitean suosittamaa toimenpidettä tai sopimuksen soveltamisen keskeyttämistä joko osittain tai kokonaan.

3. Jos jompikumpi osapuoli katsoo, että toinen osapuoli on jättänyt täyttämättä jonkin niistä velvoitteista, jotka 1 artiklan 1 kohdan ja 7 artiklan 1 kohdan mukaan ovat sopimuksen olennaisia osia, sen on välittömästi ilmoitettava toiselle osapuolelle tästä sekä aiheellisista toimenpiteistä, jotka se aikoo toteuttaa. Ilmoituksen tekevän osapuolen on ilmaistava sekakomitealle, että asiasta täytyy neuvotella kiireesti. Jos sekakomitea ei pääse molempia osapuolia tyydyttävään ratkaisuun 15 päivän kuluessa neuvottelujen aloittamisesta ja viimeistään 30 päivän kuluttua ilmoituksen tekemisestä, ilmoituksen tehnyt osapuoli voi toteuttaa aiheelliset toimenpiteet. Tässä kohdassa ’aiheellisilla toimenpiteillä’ tarkoitetaan mitä tahansa sekakomitean suosittamaa toimenpidettä tai tämän sopimuksen tai jonkin 52 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun erillissopimuksen soveltamisen keskeyttämistä joko osittain tai kokonaan.

4. Aiheellisten toimenpiteiden on oltava oikeasuhteisia tämän sopimuksen mukaisten velvoitteiden noudattamisen laiminlyöntiin nähden eivätkä ne saa vaikuttaa sellaisten tämän sopimuksen mukaisten muiden velvoitteiden jatkamiseen, jotka eivät liity tilanteeseen. Aiheellisia toimenpiteitä valittaessa on etusijalle asetettava ne, joista on vähiten haittaa tämän sopimuksen tai jonkin 52 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun erillissopimuksen toiminnalle.

54 ARTIKLA

Helpottaminen

Helpottaakseen tämän sopimuksen nojalla tehtävää yhteistyötä osapuolet sopivat järjestävänsä yhteistyön toteuttamiseen osallistuville virkamiehille ja asiantuntijoille tehtävien hoitamista varten tarvittavat fasiliteetit osapuolten lakien, sääntöjen ja määräysten mukaisesti.

55 ARTIKLA

Alueellinen soveltaminen

Tätä sopimusta sovelletaan alueisiin, joihin sovelletaan SEU-sopimusta ja SEUT- sopimusta niissä määrätyin edellytyksin, sekä Malesian alueeseen.

56 ARTIKLA

Osapuolten määritelmä

Tässä sopimuksessa ’osapuolilla’ tarkoitetaan unionia tai sen jäsenvaltioita taikka unionia ja sen jäsenvaltioita niiden toimivallan mukaisesti sekä Malesian hallitusta.

57 ARTIKLA

Sopimuksen kehittäminen ja muuttaminen

1. Kumpikin osapuoli voi esittää kirjallisesti ehdotuksia yhteistyön soveltamisalan laajentamiseksi tai sopimuksen minkä tahansa määräyksen muuttamiseksi.

2. Yhteistyön soveltamisalan laajentamista koskevissa ehdotuksissa on otettava huomioon tämän sopimuksen tai jonkin 52 artiklan 2 kohdassa tarkoitetun erillissopimuksen soveltamisesta ja täytäntöönpanosta saatu kokemus.

3. Osapuolten on sovittava tällaisesta yhteistyön soveltamisalan laajentamisesta tai sopimuksen muuttamisesta kirjallisesti lisäsopimuksilla tai -pöytäkirjoilla tai muilla asianmukaisilla välineillä, joista osapuolet sopivat yhdessä.

4. Tällaiset lisäsopimukset, -pöytäkirjat tai muut asianmukaiset välineet tulevat voimaan osapuolten sopimana ajankohtana, ja ne ovat erottamaton osa tätä sopimusta.

58 ARTIKLA

Voimaantulo ja kesto

1. Tämä sopimus tulee voimaan sitä päivää seuraavan toisen kuukauden ensimmäisenä päivänä, jona jälkimmäinen osapuoli on ilmoittanut toiselle osapuolelle tätä varten tarvittavien oikeudellisten menettelyjen päätökseen saattamisesta.

2. Sopimus tehdään viideksi vuodeksi. Sen voimassaoloa jatketaan ilman eri toimenpiteitä vuodeksi kerrallaan, jollei kumpikaan osapuoli ilmoita kuusi kuukautta ennen tällaisen yksivuotisen voimassaolojakson päättymistä toiselle osapuolelle kirjallisesti aikomuksestaan olla jatkamatta sopimuksen voimassaoloa.

3. Osapuoli voi sanoa sopimuksen irti antamalla toiselle osapuolelle kirjallisen irtisanomisilmoituksen. Sopimuksen irtisanominen tulee voimaan kuusi kuukautta sen jälkeen, kun toinen osapuoli on vastaanottanut ilmoituksen.

59 ARTIKLA

Ilmoitukset

Sopimuksen 58 artiklan mukaiset ilmoitukset toimitetaan Euroopan unionin neuvoston pääsihteeristölle ja Malesian ulkoasiainministeriölle.

60 ARTIKLA

Todistusvoimainen teksti

Tämä sopimus laaditaan kahtena kappaleena bulgarian, englannin, espanjan, hollannin, iirin, italian, kreikan, kroaatin, latvian, liettuan, maltan, portugalin, puolan, ranskan, romanian, ruotsin, saksan, slovakin, sloveenin, suomen, tanskan, tšekin, unkarin, viron ja malaijin kielillä, ja kukin teksti on yhtä todistusvoimainen. Jos sopimuksen tulkinnasta syntyy erimielisyyttä, osapuolet antavat asian sekakomitean ratkaistavaksi.

Tehty …… [paikka] …….. päivänä …… kuuta 20...

BELGIAN KUNINGASKUNNAN PUOLESTA,

BULGARIAN TASAVALLAN PUOLESTA,

TŠEKIN TASAVALLAN PUOLESTA,

TANSKAN KUNINGASKUNNAN PUOLESTA,

SAKSAN LIITTOTASAVALLAN PUOLESTA,

VIRON TASAVALLAN PUOLESTA,

IRLANNIN PUOLESTA,

HELLEENIEN TASAVALLAN PUOLESTA,

ESPANJAN KUNINGASKUNNAN PUOLESTA,

RANSKAN TASAVALLAN PUOLESTA

KROATIAN TASAVALLAN PUOLESTA,

ITALIAN TASAVALLAN PUOLESTA,

KYPROKSEN TASAVALLAN PUOLESTA,

LATVIAN TASAVALLAN PUOLESTA,

LIETTUAN TASAVALLAN PUOLESTA,

LUXEMBURGIN SUURHERTTUAKUNNAN PUOLESTA,

UNKARIN PUOLESTA,

MALTAN TASAVALLAN PUOLESTA,

ALANKOMAIDEN KUNINGASKUNNAN PUOLESTA,

ITÄVALLAN TASAVALLAN PUOLESTA,

PUOLAN TASAVALLAN PUOLESTA,

PORTUGALIN TASAVALLAN PUOLESTA,

ROMANIAN PUOLESTA,

SLOVENIAN TASAVALLAN PUOLESTA,

SLOVAKIAN TASAVALLAN PUOLESTA,

SUOMEN TASAVALLAN PUOLESTA,

RUOTSIN KUNINGASKUNNAN PUOLESTA,

EUROOPAN UNIONIN PUOLESTA,

MALESIAN HALLITUKSEN PUOLESTA